

Rapport Internkontroll 2017

2017

Utskriftsdatum: 18 april 2018

Innehåll

1 Inledning	3
2 Övergripande bedömning av den interna kontrollen	3
3 Löner	3
4 IT.....	4
5 Ekonomi och upphandling.....	4
6 Styrning.....	5
7 Övrigt	7

1 Inledning

Syftet med intern kontroll i Värmdö kommun är att säkra en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel. En god intern kontroll ska bidra till att ändamålsenligheten stärks och att verksamheten med medborgarnas bästa för ögonen, bedrivs effektivt och säkert.

Nämnderna och styrelserna har det yttersta ansvaret för att utforma en god intern kontroll inom respektive verksamhetsområde.

Denna rapport redovisar resultatet av den interna kontroll som utförts under året 2017 med utgångspunkt från kommunstyrelsens internkontrollplan för 2017.

2 Övergripande bedömning av den interna kontrollen

Den interna kontrollen för 2017 för kommunstyrelsen visar att flera rutiner fungerar relativt väl. Det gäller t ex utbetalning av arvoden till politiker, identitetshantering i IT-system och delar av hanteringen av representation. Positivt är att kommunens kostnader för dröjsmålsräntor har sjunkit markant under år 2017.

Samtidigt finns förbättringsmöjligheter inom andra områden. Inom administration och ekonomi råder en långt driven decentralisering i förvaltningsorganisationen. När vissa arbetsmoment utförs av många medarbetare finns risk för att det på sina håll kan bli fel, särskilt om det utförs sällan, kanske någon gång per år. Exempel på förbättringsområden är hantering av del av regelverket rörande representation och chefers månatliga kontroll av utbetalningar av medarbetares löner. Regler och anvisningar har kommunicerats till verksamheten, bl a i samband med utbildning, dock behöver den informationen ofta nötas och upprepas flera gånger.

3 Löner

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum
Personalavdelningen mäter skulder i en pärm (antal och storlek samt person). Målet är att i internkontrollen stämna av att framtida åtgärder ger en effekt i form av minskade skulder i antal och storlek.	Avläsning i pärm hos personal (löner) där statistik förs över skulder.	2 ggr/år	2017-12-31
Chefer signerar sina utanordningslistor, dvs att de har kontrollerat att lönerna på respektive objekt är korrekt.	Stickprov	2 ggr/år	2017-12-31
Kontroll att arvode till gode män utbetalas utifrån korrekta underlag och går via personal för utbetalning och inte något annat system.	Stickprov underlag för utbetalning av arvode till gode män.	2 ggr/år	2017-12-31

Ibland, i efterhand, kan konstateras att en anställd har fått alltför hög löneutbetalning, vilket gör att vederbörande kommer i skuld till arbetsgivaren, kommunen. Det kan exempelvis bero på att sjukfrånvaro i praktiken förlängs men att rapporteringen om detta till lönesystemet blir fördröjd. Eller att en anställd tar ut full semester men slutar sin anställning senare under året och därmed inte tjänar

in full semester. Löneskulder kan inte helt undvikas men bör begränsas så långt möjligt. Vid stickprov under löpande verksamhetsår har de sammanlagda löneskulterna i kommunen uppgått till i storleksordningen ett par hundra tusen kronor. Kontrollmomentet handlar om att mäta skulder och syftar till åtgärder för att skulderna ska minska i antal och storlek. En åtgärd är att chefer och superanvändare får automatisk bevakning från lönesystemet, detta uppmärksammas dock inte av alla. Vid årsskiftet får inte föreligga några skulder, mot denna bakgrund tas i slutet av året fram bevakningslistor för att förhindra att fler skulder uppstår, chef/superanvändare kontaktas för förfrågningar om längre sjukfrånvaro/föräldraledighet ska upphöra eller ska förlängas. Skulderna har minskat jämfört med föregående år, men fortfarande krävs att chefer och superanvändare påminns. För att minska skulder i antal och storlek krävs fortsatt och mer information till chefer/superanvändare samt medarbetare. Ett särskilt arbete har påbörjats syftande till söka finna nya och bättre sätt för att undvika att skulder uppstår.

En viktig rimlighetskontroll av utbetalade löner sker genom att chefer månatligen får tillgång till och signerar utanordningslistor avseende löner för sina respektive ansvarsområden. Samtliga årets skapade utanordningslistor om 5718 ingick i kontrollmomentet. Av dessa signerades 4464, 1254 var osignerade. En marginell förbättring har skett jämfört med föregående år men det är fortfarande 22 % som inte har signerat utanordningslistorna. Förvaltningen bedömer att det inte är tillfredsställande, det krävs fortsatta åtgärder.

I internkontrollplanen formulerades ett kontrollmoment rörande arvoden till gode män, dels kontroll av underlag dels kontroll av att utbetalning sker via det personaladministrativa systemet och inte genom något annat system. Främst handlade det dock om osäkerhet kring att reseersättningar betalas på ett korrekt sätt. Kontroll har genomförts under året, den visar att utbetalningarna av reseersättningar sker helt korrekt, de utgår från underlag som anger skattefria kostnadsersättning och omfattar den skattefria delen, dvs f n 18,50 kr/mil.

4 IT

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum
Kontroll genom systemintegration av system där identiteter hanteras med skatteverkets folkbokföringsregister (Navet).	Uppföljning av systemintegration med Navet är genomförd och fungerar.	2 ggr/år	2017-12-31

För 2017 valdes kontroll av risken att bristande rutiner kring identitetshantering kan leda till att kommunen öppnar upp för intrång och förväxling av identiteter.

Under år 2017 har Värmdö kommun genom systemintegration anslutit personalsystemet Heroma till Skatteverkets folkbokföringsregister, Navet. Därmed har skapats en lösning som gör att nämnda risk kopplad till Heroma undviks. Personalsystemet svarar i sin tur för masterdata i kommunen, dvs identiteter i Heroma styr identitetshandlingen även i andra kommunala system som interagerar med personalsystemet.

5 Ekonomi och upphandling

Inom ekonomi och upphandling har internkontrollen för 2017 koncentrerats på uppföljning av policyn för representation samt handlingen av den ekonomiska redovisningen av inlösta /sålda leasingbilar.

Vid internkontrollen av följsamhet till policyn för representation har alla kommunens representationskonton gått igenom. Bl a har kontrollerats att gåvor inte överstiger angivna beloppsgränser (notera att Värmdö kommun har valt en lägre nivå än Skatteverkets beloppsgränser). Iakttagelsen är att gåvorna i de allra flesta fall hålls inom angiven beloppsgränser, i något enstaka fall har gåvan överstigit gränsen, men då ganska måttligt. Vidare, kommunen har en regel om att inte ge presentkort i gåva (presentkort kan i princip omvandlas till kontanter och är därmed vanligtvis skattepliktigt). Vid kontrollen har kunnat konstateras att det förekommer att presentkort köps in och ges bort, dock i relativt begränsad omfattning.

Den kommunala externa representationen ska, enligt policyn, inte omfatta kostnader för alkoholförtäring, dock ges ett visst utrymme för avsteg när representationen inte är av vardaglig karaktär. Den interna kontrollen för 2017 visar att policyn följs, alkoholrepresentationen har varit i det närmaste obefintlig.

I policyn beskrivs förutsättningarna för vad som är att betrakta som är en förmån (dvs skattepliktig) eller inte. En förmån handlar om att arbetsgivaren bekostar en privat levnadskostnad för en anställd, en av de vanligaste förmånerna är fri kost. Exempelvis är måltider vid tjänsteresor och kurser förmåner, likaså måltider vid regelbundna arbetsmöten, sammanträden, kvällsarbete mm. Härvidlag är det inte Värmdö kommun som definierar gränserna, Skatteverkets regler säger att fri kost ska förmånsbeskattas. För att så ska ske i praktiken behöver förmånen vid varje enskilt tillfälle anmälas till personalavdelningen. Vid den interna kontrollen för 2017 kan konstateras att så har i allmänhet inte skett. Sannolikt förklaras detta delvis av en omedvetenhet hos många medarbetare om regelverket, något som framdeles behöver bearbetas.

I hanteringen av verifikationer avseende representation ska flera olika sakupplysningar lämnas, t ex syftet med representationen och deltagarlistor. Utbildningsinsatser har genomförts, trots detta kan konstateras att det ofta förekommer att någon detalj saknas, endast ca hälften av fakturorna rörande representation är felfritt hanterade.

Under året har utformats och spridits en tydlig matris för representation, förmåner mm. Den ger en god information om hur olika kostnader ska hanteras, emellertid återstår en del arbete med att nå ut med matrisen till alla berörda. Likaså föreligger ett arbete framöver med att göra kommunens ekonomihandbok lättare att använda.

Punkten korrekt kontering av inlösta/sålda leasingbilar visar, efter kontroll, att samtliga bilar har hanterats korrekt under 2017, inga felaktigheter föreligger.

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum
Kontroll av följsamhet till ny policy för representation i Värmdö kommun.	Stickprov	2 ggr/år	2017-12-31
Kontroll av korrekt kontering för inlösta/sålda leasingbilar.	Stickprov	2 ggr/år	2017-12-31

6 Styrning

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum
----------------	---------------	----------	-----------

Kontroll av efterlevnad till beslutade styrdokument och eventuella åtaganden dessa medför.	Stickprov	2 ggr/år	2017-12-31
--	-----------	----------	------------

Under något års tid har en del av kommunstyrelsens interna kontroll beträffande styrning varit inriktad på att följa upp efterlevnaden av interna styrdokument och verkställelsen av uppdrag i enlighet med politiska beslut. Under år 2017 har i stället prioriterats en översyn av samtliga styrdokument i kommunen, bland annat innefattande en aktualitetsprövning. Översynen har utmynnat i förslag till gemensamma riktlinjer för styrdokument.

Föreslagna riktlinjer för styrdokument omfattar enhetliga definitioner av innehåll i olika typer av styrdokument. Genom en tydligare anknytning av styrdokument till kommunens styrmodell ska risken minska för att styrdokument sinsemellan är motsägelsefulla, irrelevanta eller inaktuella. En tydligare styrning av framtagandet och uppföljningen av beslutade styrdokument bedöms underlätta kontrollmöjligheten av efterlevnaden.

7 Övrigt

Kontrollmoment	Kontrollmetod	Frekvens	Slutdatum
Brist av ändamålsenliga rutiner och uppföljning av dessa	Kontroll av väldokumenterade rutiner arbetssätt samt efterlevnad av dessa	2 ggr/år	2017-12-31

I samband med kommunstyrelsens behandling av internkontrollplanen för 2017 tillfördes planen ovan nämnda riskpunkt. Förvaltningen har valt att konkretisera kontrollen enligt två punkter, arvoden till politiker samt dröjsmålsräntor:

Arvoden avseende månadsavlönade politiker läggs in en gång/år och rullar på varje månad. I januari kontrollerades detta av två personer. En ytterligare rutinkontroll sker inför varje lönekorning så att politiska arvoden inte går ut dubbelt. Här bedöms inga ytterligare åtgärder behöva vidtas och förslaget är att fokusera på andra eventuella risker inför beslut om internkontrollplanen för 2018.

Under år 2017 hade Värmdö kommun kostnader för dröjsmålsräntor om 65 tkr, det är en markant minskning jämfört med 2016, då kostnaderna uppgick till över 600 tkr. Minskningen förklaras i och för sig till relativt stor del av några enstaka stora poster år 2016 (som saknar sin motsvarighet år 2017). Även rensat från detta var dock kostnaderna 2017 klart lägre än 2016, vilket är glädjande.